

**Арча район Советы
КАРАРЫ**

« 28 » апрель 2026 ел

№ 50

**Арча муниципаль районы территориясендә муниципаль торак контроле
турында Нигезләмәне раслау турында**

Россия Федерациясе Торак кодексы, “Ачык хакимиятнең бердәм системасында жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында” 2025 елның 20 мартындагы 33-ФЗ номерлы Федераль закон, “Россия Федерациясендә дәүләт контроле (күзәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында” 2020 елның 31 июлендәге 248-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә Арча район Советы карар кабул итте:

1. Арча муниципаль районы территориясендә муниципаль торак контроле турындагы Нигезләмәне кушымта нигезендә расларга.

2. Арча район Советының түбәндәге карарлары үз көчләрен югалткан дип танырга:

- “Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы территориясендә муниципаль торак контроле турында Нигезләмәне раслау турында” 2021 елның 12 ноябрәндәге 96 номерлы карары;

- “Арча район Советының Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы территориясендә муниципаль торак контроле турында Нигезләмәне раслау турында” 2021 елның 12 ноябрәндәге 96 номерлы карарына үзгәрешләр кертү турында” 2022 елның 28 февралендәге 124 номерлы карары;

- “Арча район Советының Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы территориясендә муниципаль торак контроле турында Нигезләмәне раслау турында” 2021 елның 12 ноябрәндәге 96 номерлы карарына (2022 елның 28 февралендәге 124 номерлы үзгәрешләр белән) үзгәрешләр кертү турында” 2023 елның 25 апрелендәге 213 номерлы карары;

- “Арча район Советының Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы территориясендә муниципаль торак контроле турында Нигезләмәне раслау турында” 2021 елның 12 ноябрәндәге 96 номерлы карарына (2022 елның 28 февралендәге 124 номерлы, 2023 елның 25 апрелендәге 213 номерлы үзгәрешләр белән) үзгәрешләр кертү турында” 2024 елның 25 июлендәге 295 номерлы карары;

- “Арча район Советының Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы территориясендә муниципаль торак контроле турында Нигезләмәне раслау турында”

2021 елның 12 ноябрәндәгә 96 номерлы карарына (2022 елның 28 февралендәгә 124 номерлы, 2023 елның 25 апрелендәгә 213 номерлы, 2024 елның 25 июлендәгә 295 номерлы үзгәрешләр белән) үзгәрешләр кертү турында” 2024 елның 8 ноябрәндәгә 307 номерлы карары;

- “Арча район Советының Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы территориясендә муниципаль торак контроле турында Нигезләмәне раслау турында” 2021 елның 12 ноябрәндәгә 96 номерлы карарына (2022 елның 28 февралендәгә 124 номерлы, 2023 елның 25 апрелендәгә 213 номерлы, 2024 елның 25 июлендәгә 295 номерлы, 2024 елның 8 ноябрәндәгә 307 номерлы үзгәрешләр белән) үзгәрешләр кертү турында” 2025 елның 29 маендагы 343 номерлы карары.

3. Әлеге карар рәсми басылып чыккан вакытыннан үз көченә керә.

4. Әлеге карарны Татарстан Республикасының рәсми хокукый мәгълүмат порталында (pravo.tatarstan.ru) урнаштырып бастырып чыгарырга һәм Арча муниципаль районының рәсми сайтында (<http://arsk.tatarstan.ru>) халыкка чыгарырга.

5. Әлеге карарның үтәлешен тикшереп торуны Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы башкарма комитеты житәкчесенә йөкләргә.

Арча муниципаль районы башлыгы,
Арча район Советы рәисе

А.Г.Хисаметдинов

АРЧА МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ ТЕРРИТОРИЯСЕНДӘ МУНИЦИПАЛЬ ТОРАК КОНТРОЛЕ ТУРЫНДА НИГЕЗЛӘМӘ

1. Гомуми нигезләмәләр

1.1. Әлеге Нигезләмә Арча муниципаль районы территориясендә муниципаль торак контролен (алга таба – муниципаль контроль) оештыру һәм гамәлгә ашыру тәртибен билгели.

1.2. Муниципаль контроль предметы булып юридик затларның, шәхси эшмәкәрләрнең һәм гражданнарның (алга таба – контрольдә тотыла торган затлар) энергияне сак тоту һәм энергетика нәтижәләлеген арттыру турындагы торак законнарында, Россия Федерациясендә газ белән тәмин итү турындагы законнарда муниципаль торак фондына карата билгеләнгән мәжбүри таләпләрне (алга таба – мәжбүри таләпләрне) үтәве тора, атап әйткәндә:

1) таләпләр:

торак фондыннан файдалану һәм аны саклауга;

торак биналарга, аларны файдалануга һәм карап тотуга;

күпфатирлы йортлардагы урыннар милекчеләренең гомуми мөлкәттеннән файдалану һәм аларны карап тотуга;

күпфатирлы йортта торак урынны торак булмаган урынга һәм торак булмаган урынны торак урынга күчерүне гамәлгә ашыру тәртибенә;

күпфатирлы йортта урынны янадан планлаштыру һәм (яисә) үзгәртеп кору тәртибенә;

капиталь ремонт фондларын формалаштыруга;

күпфатирлы йортлар белән идарә итүне гамәлгә ашыручы, күпфатирлы йортларда гомуми мөлкәтне карап тоту һәм төзекләндерү буенча хезмәтләр күрсәтүче һәм (яисә) эшләр башкаручы юридик затлар, шәхси эшмәкәрләр төзүгә һәм аларның эшчәнлегенә;

күпфатирлы йортлардагы һәм торак йортлардагы урыннар вәкилләренә һәм алардан файдаланучыларга коммуналь хезмәтләр күрсәтүгә;

ресурслар белән тәмин итүче оешмалар, күпфатирлы йортлар белән идарә итү эшчәнлеген гамәлгә ашыручы затлар тарафыннан торак-коммуналь хужалыкның дәүләт мәгълүмат системасында (алга таба – система) мәгълүмат урнаштыру тәртибенә;

инвалидларның күпфатирлы йортлардагы урыннардан файдалана алуын тәмин итүгә;

социаль файдаланудагы наем йортларында торак урыннар бирүгә;

йорт эчендәге һәм (яисә) фатир эчендәге газ жиһазларын имин файдалануга һәм техник хезмәт күрсәтүгә, шулай ук күпфатирлы йорттагы гомуми мөлкәткә караган вентиляция һәм төтен каналларын карап тотуга карата.

2) күпфатирлы йортлар һәм торак йортлар урыннарының энергетика

нәтижелелеге һәм файдаланыла торган энергетика ресурсларын исәпкә алу приборлары белән тәэмин ителеше таләпләре;

3) кагыйдәләр:

ышанычсыз сыйфатлы күпфатирлы йортта гомуми мөлкәт белән идарә итү, карап тоту һәм ремонтлау буенча хезмәтләр күрсәткән һәм эшләр башкарган очракта һәм (яисә) артык тәнәфесләр белән торак урынны карап тоту өчен түләү күләмен үзгәртү;

күпфатирлы йортта гомуми мөлкәтне карап тоту;

торак урынны карап тоту өчен түләү күләмен үзгәртү;

күпфатирлы йортлардагы һәм торак йортлардагы урыннардан файдаланучыларга, янкормаларга һәм коммуналь хезмәтләргә чикләүләр.

Контроль чаралар нәтижеләре буенча кабул ителә торган карарларны үтәү муниципаль контроль предметы булып тора.

1.3. Муниципаль контроль объектлары (алга таба – контроль объекты) булып тора:

контрольдә тотылучы затларның мәжбүри таләпләрне, шул исәптән эшчәнлекне гамәлгә ашыручы контрольдә тотылучы затларга карата куела торган таләпләрне, гамәлләрен (гамәл кылмавын) үтәргә тиешле эшчәнлегә, гамәлләре (гамәл кылмавы);

контрольдә тотылучы затларның эшчәнлек нәтижеләре, шул исәптән мәжбүри таләпләр куела торган эш һәм шартлар;

контрольдә тотылучы затлар ия булган һәм (яисә) файдалана торган һәм мәжбүри таләпләр куела торган жир кишәрлекләрен, предметларны һәм башка объектларны үз эченә алган биналар, корылмалар, территорияләр.

1.4. Контроль объектларын исәпкә алу:

контроль чараларның бердәм реестры;

судка кадәр шикаять бирүнең мәгълүмат системасына (дәүләт мәгълүмат системасының ярдәмче системасына);

ведомствоара мәгълүмати хезмәттәшлек юлы белән башка дәүләт һәм муниципаль мәгълүмат системаларынтөзү юлы белән башкарыла.

“Россия Федерациясендә дәүләт контроле (күзәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында” 2020 елның 31 июлендәге 248-ФЗ номерлы Федераль законның (алга таба – Федераль закон) 16 статьясындагы 2 өлеше һәм 17 статьясындагы 5 өлеше нигезендә контроль органы контроль объектларын мәгълүмат системасыннан файдаланып исәпкә ала.

1.5. Муниципаль контроль Арча муниципаль районы башкарма комитеты (алга таба – контроль органы) тарафыннан гамәлгә ашырыла.

Муниципаль контрольне турыдан-туры гамәлгә ашыру Арча муниципаль районы башкарма комитетының инфраструктура үсеше бүлегенә (алга таба-контроль органы бүлеге) йөкләнә.

1.6. Муниципаль контрольне гамәлгә ашыру эшчәнлегә белән Арча муниципаль районы башкарма комитеты житәкчесе житәкчелек итә.

1.7. Контроль органы исеменнән муниципаль контрольне түбәндәге вазыйфай затлар башкарырга хокуклы:

1) Контроль орган житәкчесе (житәкче урынбасары);

2) әлеге Нигезләмә, вазыйфай регламент яисә вазыйфай инструкция нигезендә

вазыйфай бурычларына муниципаль контроль төре буенча вәкаләтләрне гамәлгә ашыру, шул исәптән профилактик чаралар һәм контроль чаралар уздыру кәргән Контроль органның вазыйфай заты (алга таба – инспектор).

Контроль органның муниципаль контрольне гамәлгә ашыруга вәкаләтле вазыйфай затлары исемлеге әлеге Нигезләмәгә 1 нче кушымта белән билгеләнгән.

Контроль чараны үткәрү турында карар кабул итүгә Контроль органның вәкаләтле вазыйфай затлары булып Контроль орган житәкчесе, житәкче урынбасары (алга таба – Контроль органның вәкаләтле вазыйфай затлары) тора.

1.8. Инспекторның хокуклары һәм бурычлары:

1.8.1. Инспектор бурычлы:

1) Россия Федерациясе законнарын, контрольдә тотылучы затларның хокукларын һәм законлы мәнфәгатьләрен үтәргә;

2) мәжбүри таләпләрне бозуларны кисәтү, ачыклау һәм булдырмау буенча Россия Федерациясе законнары нигезендә бирелгән вәкаләтләрне үз вакытында һәм тулы күләмдә гамәлгә ашырырга, күрсәтмәне мәжбүри үтәү турындагы таләп белән судка мөрәжәгать итү турында тәкъдимнәр әзерләүгә кадәр Контроль орган карарларының үтәлешен тәмин итү чараларын күрергә, әгәр мондый чара законнарда каралган булса;

3) контроль чаралар уздырырга һәм контроль гамәлләрне законлы нигездә һәм аларның билгеләнеше нигезендә бары тик хезмәт бурычларын үтәгән вакытта һәм контроль чараларның бердәм реестрында тиешле мәгълүмат булганда гына башкарырга, ә тикшереп торылучы затлар белән үзара хезмәттәшлек иткән очракта мондый чараларны бары тик хезмәт таныклыгы, федераль законнарда каралган башка документлар күрсәтелгәндә генә уздырырга һәм мондый гамәлләрне башкарырга;

4) контроль чаралар үткәргәндә гыйбадәт кылуларга, башка дини йолаларга һәм церемонияләргә карата хөрмәтсезлек күрсәтүгә юл куймаска, аларны үткәргүгә комачауламаска, шулай ук дини оешмаларның эчке билгеләмәләрен бозмаска;

5) контроль чаралар (контроль органның контрольдә тотылучы затлар белән үзара хезмәттәшлеге таләп ителми торган контроль чаралардан тыш) уздырган вакытта контрольдә тотыла торган затларның, аларның вәкилләренең катнашуына, әгәр контрольдә торылучы зат өчен үз-үзен жайга сала торган оешманың мәжбүри әгъзасы булу, Россия Федерациясе Президенты каршындагы эшмәкрләр хокукларын яклау буенча вәкаләтле вәкил яисә аның жәмәгать вәкилләре, Татарстан Республикасында эшмәкрләр хокукларын яклау буенча вәкаләтле вәкил катнашу каралган булса, Татарстан Республикасында эшмәкрләр хокукларын яклау буенча вәкаләтле вәкилнең катнашуына каршы килмәскә, һәм Федераль законда һәм әлеге Нигезләмәнең 3.3 пункттында каралган очракларда консультацияләр бирергә;

6) контрольдә тотылучы затларга, аларның контроль чараларын уздырганда катнашучы вәкилләренә муниципаль контроль предметына кагылышлы мәгълүматны һәм документларны, шул исәптән, әгәр мондый килештерү Федераль законда каралган булса, прокуратура органны тарафыннан контроль чарасын уздыруны килештерү турында белешмәләрен бирергә;

7) контрольдә тотылучы затларны, аларның вәкилләрен контроль чарасы предметына караган контроль чаралар һәм контроль гамәлләр нәтижеләре белән таныштырырга;

8) контрольдә тотылучы затларны, аларның вәкилләрен ведомствоара мәгълүмати хезмәттәшлек кысаларында алынган һәм контроль чарасы предметына караган мәгълүмат һәм (яисә) документлар белән таныштырырга;

9) ачыкланган хокук бозулар фактлары буенча күрелә торган чараларны билгеләгәндә, күрсәтелгән чараларның хокук бозулар дәрәжәсенә, аларның закон белән саклана торган кыйммәтләр өчен потенциал куркынычлыгына туры килүен исәпкә алырга, шулай ук контрольдә тотыла торган затларның хокукларын һәм законлы мәнфәгатьләрен нигезсез чикләүгә, аларның мөлкәтенә хокуксыз зыянга (зыянга) юл куймаска;

10) Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән тәртиптә аларга шикаять биргәндә үз гамәлләренең нигезле булуын исбатларга;

11) контроль чаралар уздыруның һәм контроль гамәлләр кылуның Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән срокларын үтәргә;

12) тикшереп торучы затлардан тапшырулары Россия Федерациясе законнарында каралмаган йә дүләт органнары һәм жирле үзидарә органнары карамагында булган документлар һәм башка белешмәләр таләп итмәскә.

1.8.2. Инспектор контроль чараны үз вәкаләтләре чикләрендә һәм үткәрелә торган контроль гамәлләр күләмендә уздырганда хокуклы:

1) хезмәт таныклығын күрсәткәннән соң һәм контроль чараны үткәрү турында контроль орган карары белән билгеләнгән вәкаләтләр нигезендә, әгәр федераль законнарда башкасы каралмаган булса, житештерү объектларына тоткарлыксыз керергә (карарга);

2) мәжбүри таләпләрне үтәүгә кагылышлы барлык документлар белән, шул исәптән билгеләнгән тәртиптә дүләт, хезмәт, коммерция яисә закон белән саклана торган башка сер булган документлар белән танышырга;

3) контрольдә тотылучы затлардан, шул исәптән контрольдә тотылучы оешмаларның житәкчеләреннән һәм башка хезмәткәрләреннән контроль чаралар үткәргәндә ачыкланган мәжбүри таләпләрне бозу фактлары буенча язма аңлатмалар бирүне, шулай ук күчереп язу, фотога һәм видеога төшерү өчен документлар тапшыруны таләп итәргә;

4) контроль чараның предметына һәм күләменә караган өлешендә техник документация, электрон белешмәләр базалары, контрольдә тотылучы затларның мәгълүмат системалары белән танышырга;

5) контроль чаралар уздырганда соратып алынган документларның һәм материалларның контрольдә тотылучы зат тарафыннан тапшырылмавы яисә үз вакытында тапшырылмавы, контрольдә тотылучы затның вазыйфайи затларыннан һәм (яисә) хезмәткәрләреннән сорашып белешү үткәрү мөмкин булмавы, биналарга керүне чикләү, контроль чараны гамәлгә ашыру буенча башка чараларга тоткарлык булу фактлары буенча актлар төзәргә;

6) контрольдә тотылучы затларга иминлекне тәэмин итү һәм мәжбүри таләпләрне бозуларны булдырмау буенча тәкъдимнәр бирергә, ачыкланган мәжбүри таләпләрне бозуларны тикшереп торылучы затлар тарафыннан бетерү турында һәм бозылган нигезләмәне торгызу турында карарлар кабул итәргә;

7) инспекторга каршылык күрсәтелгән яисә куркыныч янаган очракларда “Полиция турында” 2011 елның 7 февралендәге 3-ФЗ номерлы Федераль закон

нигезендә полиция органнарына ярдәм сорап мөрәжәгать итәргә.

1.9. Контроль орган судка гаризалар белән мөрәжәгать итәргә хокуклы:

1) Россия Федерациясе Торак кодексы таләпләрен бозып, күпфатирлы йорттагы урыннар милекчеләренең гомуми жылышы йә торак милекчеләре ширкәте, торак-төзелеш яисә башка махсулаштырылган кулланучылар кооперативы әгъзаларының гомуми жылышы тарафыннан кабул ителгән карарны гамәлгә яраксыз дип тану турында;

2) торак милекчеләре ширкәтен, торак, торак-төзелеш яисә башка махсулаштырылган кулланучылар кооперативын бетерү турында билгеләнгән срукта мондый ширкәт яисә мондый кооператив уставына кертелгән үзгәрешләренең уставына туры килмәвен бетерү турында күрсәтмә үтәлмәгән очракта йә Россия Федерациясе Торак кодексы таләпләренә туры килмәвен бетермәгән очракта йә мондый ширкәт яисә кооператив төзү тәртибен бозулар ачыкланган очракта, әгәр бу бозулар юкка чыгарылмаслык характерда булса;

3) Россия Федерациясе Торак кодексы таләпләрен бозуларны бетерү турында күрсәтмә билгеләнгән вакытта үтәлмәгән очракта күпфатирлы йорт белән идарә итү килешүен, күпфатирлы йортта гомуми мөлкәтне карап тоту һәм ремонтлау буенча хезмәтләр күрсәтү һәм (яисә) эшләр башкару килешүен йә күпфатирлы йортта гомуми мөлкәтне карап тоту һәм (яисә) ремонтлау эшләрен башкару буенча хезмәтләр күрсәтү килешүен гамәлгә яраксыз дип тану турында идарәче оешманы сайлау турында, күпфатирлы йорт белән идарә итү килешүе шартларын раслау һәм аны төзү турында, күпфатирлы йортта гомуми мөлкәтне карап тоту һәм ремонтлау буенча хезмәтләр күрсәтү һәм (яисә) эшләр башкару шартнамәсен йә күпфатирлы йортта гомуми мөлкәтне карап тоту һәм (яисә) ремонтлау эшләрен башкару буенча хезмәтләр күрсәтү шартнамәсен төзү турында, күрсәтелгән шартнамәләренең шартларын раслау турында;

4) мәжбүри таләпләренә бозу ачыкланган очракта күпфатирлы йорттагы урыннар милекчеләренең, торак урыннарны яллаучыларның һәм башка файдаланучыларның хокукларын һәм законлы мәнфәгатьләрен яклауга яисә билгесез затлар даирәсенен хокукларын, ирекләрен һәм законлы мәнфәгатьләрен яклап;

5) социаль файдаланудагы торак фондының торак урынына наем шартнамәсен, әлеге шартнамәнең Россия Федерациясе Торак кодексында билгеләнгән мәжбүри таләпләргә туры килмәвен бетерү турындагы күрсәтмә билгеләнгән срукта үтәлмәгән очракта, гамәлгә яраксыз дип тану турында;

6) күрсәтмәне үтәргә мәжбүр итү турында.

1.10. Муниципаль контрольне гамәлгә ашыруга бәйле мөнәсәбәтләргә карата Федераль закон нигезләмәләре кулланыла.

1.11. Контрольдә тотылучы затларга контроль органының вазыйфаи затлары һәм башка вәкаләтле затлар тарафыннан башкарыла торган гамәлләр һәм кабул ителә торган карарлар турында мәгълүмат бирү әлеге гамәлләр һәм карарлар турында белешмәләренә контроль (күзәтчелек) чараларының бердәм реестрында урнаштыру, шулай ук аларны контрольдә тотылучы затларга тапшыру өчен файдаланыла торган мәгълүмат системаларының мәгълүмати-технологик үзара эшчәнлеген тәмин итә торган, дөүләт һәм муниципаль хезмәтләр күрсәтү һәм дөүләт һәм муниципаль функцияләренә электрон рәвештә башкару өчен кулланыла торган инфраструктура,

шул исәптән “Дәүләт һәм муниципаль хезмәтләрнең (функцияләрнең) Бердәм порталы” федераль дәүләт мәгълүмат системасы аша (алга таба – дәүләт һәм муниципаль хезмәтләрнең бердәм порталы) һәм (яисә) дәүләт һәм муниципаль хезмәтләрнең төбәк порталы аша гамәлгә ашырыла.

2. Зыян китерү куркынычы категорияләре

2.1. Муниципаль торак контроле профилактик чараларны һәм контроль чараларны сайлап алуны, аларның эчтәлеген (шул исәптән тикшерелә торган мәжбүри таләпләр күләмен), интенсивлыгын һәм нәтижеләрен билгели торган зыян китерү куркынычлары белән идарә итү нигезендә гамәлгә ашырыла, шул ук вакытта Контроль орган даими нигездә зыян китерү куркынычын бәяләү һәм идарә итү өчен файдаланыла торган белешмәләргә мониторинг (жыю, эшкәртү, анализ һәм исәпкә алу) үткәрә.

2. Муниципаль контрольне гамәлгә ашырганда зыян китерү куркынычлары белән идарә итү максатларында контроль объектлары зыян китерү куркынычының түбәндәге категорияләренә берсенә (алга таба – куркыныч категориясенә) кертелергә мөмкин:

- югары куркыныч;
- уртача куркыныч;
- уртача куркыныч;
- түбән куркыныч.

2.3. Муниципаль контрольне гамәлгә ашыру кысаларында контроль объектларын куркыныч категорияләренә кертү критерийлары элекке Нигезләмәгә 2 нче кушымтада билгеләнгән.

2.4. Контроль объектын куркыныч категорияләренә берсенә кертү Контроль орган тарафыннан ел саен аның характеристикаларын расланган куркыныч критерийлары белән чагыштыру нигезендә гамәлгә ашырыла, шул ук вакытта мәжбүри таләпләрне бозу куркынычы индикаторы булып контроль объекты параметрларына туры килү яки читкә тайпылу тора, алар үзләре мәжбүри таләпләрне бозу булып тормыйлар, ләкин югары дәрәжәдә ихтималлык белән мондый хокук бозулар һәм кыйммәтләр закон белән саклана торган зыян китерү куркынычы барлыгын күрсәтәләр.

2.5. Муниципаль контрольне гамәлгә ашыру кысаларында тикшерелә торган мәжбүри таләпләрне бозу куркынычы индикаторлары исемлегә элекке Нигезләмәгә 3 нче кушымтада билгеләнгән.

2.6. Контроль объекты билгеле бер куркыныч категориясенә кертелмәгән очракта, ул куркыныч категориясенә кертелгән дип санала.

2.7. Контроль орган контроль объектының башка категориядәге куркыныч критерийларына туры килүе йә куркыныч критерийларының үзгәрүе турында белешмәләр кәргән көннән алып биш эш көне эчендә контроль объектының куркыныч категориясен үзгәртү турында карар кабул итә.

3. Муниципаль контрольне гамэлгә ашырганда үткэрелә торган профилактик чаралар төрләрә

Муниципаль контрольне гамэлгә ашырганда контроль органы профилактик чараларның түбәндәге төрләрән үткәрә:

- 1) мәгълүмат бирү;
- 2) хокук куллану практикасын гомумиләштерү;
- 3) кисәтү игълан итү;
- 4) консультация бирү;
- 5) профилактик визит.

3.1. Контрольдә тотылучы һәм башка кызыксынган затларга мәжбүри таләпләрне үтәү мәсьәләләре буенча мәгълүмат бирү һәм хокук куллану практикасын гомумиләштерү

3.1.1. Контроль орган контрольдә тотылучы һәм башка кызыксынган затларга мәжбүри таләпләрне үтәү мәсьәләләре буенча Федераль законның 46 статьясындагы 3 өлешендә билгеләнгән белешмәләрне “Интернет” челтәрендәге үзенең рәсми сайтында (алга таба – рәсми сайт), массакүләм мәгълүмат чараларында, дәүләт мәгълүмат системаларында (алар булганда) контрольдә тотылучы затларның шәхси кабинетлары аша һәм башка рәвешләрдә мәгълүмат бирә.

3.1.2. Муниципаль контрольне оештыру һәм уздыруның хокук куллану практикасын гомумиләштерү ел саен гамэлгә ашырыла.

Хокук куллану практикасын гомумиләштерү йомгаклары буенча контроль орган контроль органның хокук куллану практикасын гомумиләштерү нәтижәләре белән доклад эзерләүне тәмин итә (алга таба – доклад).

Контроль орган доклад проекты буенча ачык фикер алышуны тәмин итә.

Доклад контроль органы житәкчесе тарафыннан раслана һәм рәсми сайтта хокук куллану практикасы гомумиләштерелгән елдан соң киләсе елның 30 гыйнварыннан да соңга калмыйча урнаштырыла.

3.2. Мәжбүри таләпләрне бозуга юл куймау турында кисәтү

3.2.1. Контроль орган контрольдә тотылучы затка мәжбүри таләпләрне бозулар яисә мәжбүри таләпләрне бозу билгеләре турында белешмәләр булганда мәжбүри таләпләрне бозуның ярамавы турында кисәтү (алга таба – кисәтү) игълан итә һәм (яисә) мәжбүри таләпләрне бозуның закон белән саклана торган кыйммәтләргә зыян китерүе йә закон белән саклана торган кыйммәтләргә зыян китерү куркынычы тудыруы турында расланган мәгълүматлар булмаган очракта һәм мәжбүри таләпләрне үтәүне тәмин итү чараларын күрергә тәкъдим итә.

3.2.2. Кисәтү Россия Икътисади үсеш министрлыгының “Контроль (күзәтчелек) органы тарафыннан кулланыла торган документларның типовой формалары турында” 2021 елның 31 мартындагы 151 номерлы боерыгы белән расланган форма буенча төзелә.

3.2.3. Контрольдә тотылучы зат кисәтү алынган көннән алып ун эш көне эчендә контроль органына кисәтүгә карата ризасызлык белдерергә хокуклы.

3.2.4. Каршы килү үз эченә алырга тиеш:

- 1) каршылык белдерү жибәрелә торган контроль органы исеме;

2) шәхси эшмәкәрнең яисә гражданның исеме, фамилиясе, исеме һәм атасының исеме (соңгысы – булган очракта), шулай ук контакт телефонының номеры (номерлары), электрон почта адресы (адреслары) (булган очракта) һәм контрольдә тотылучы затка жавап жиһәрелергә тиешле почта адресы;

3) кисәтү датасы һәм номеры;

4) контрольдә тотылучы зат игълан ителгән кисәтү нигезендә килешми торган дәлилләр;

5) тикшереп торылучы затның кисәтү алу датасы;

6) шәхси имза һәм дата.

3.2.5. Кирәк булган очракта, контрольдә тотылучы зат үз дәлилләрен раслап, каршылыкка тиешле документларны яисә аларның таныкланган күчәрмәләрен кушып бирә.

3.2.6. Контроль орган кисәтүгә карата каршылыкны аны алган көннән алып унбиш эш көне эчендә карый.

3.2.7. Каршы килүне карау нәтижәләре буенча контроль орган түбәндәге карарларның берсен кабул итә:

1) игълан ителгән кисәтүне гамәлдән чыгару рәвешендә каршылыкны канәгатьләндерә;

2) кире кагуның сәбәбен күрсәтеп, каршылыкны канәгатьләндерүдән баш тарта.

3.2.8. Контроль органы кисәтүгә карата каршылык каралган көннән алып биш эш көннән дә соңга калмыйча каршылыкны карау нәтижәләре турында контрольдә тотылучы затка хәбәр итә.

3.2.9. Шул ук нигезләр буенча каршы килүне кабат жиһәрү рөхсәт ителми.

3.2.10. Контроль орган мәжбүри таләпләрне бозуның ярамавы турында үзе игълан иткән кисәтүләрне исәпкә ала һәм тиешле күрсәткечләрдән башка профилактик чаралар һәм контроль чаралар үткәрү өчен файдалана.

3.3. Консультация бирү

3.3.1. Контрольдә тотылучы затларга һәм аларның вәкилләренә консультация бирү муниципаль контрольне оештыруга һәм гамәлгә ашыруга бәйле мәсәләләр буенча гамәлгә ашырыла:

1) контроль чаралар үткәрү тәртибе;

2) контроль чараларны үткәрү ешлыгы;

3) контроль чаралар йомгаклары буенча карарлар кабул итү тәртибе;

4) контроль орган карарларына шикаять белдерү тәртибе.

3.3.2. Инспекторлар контрольдә тотылучы затларга һәм аларның вәкилләренә консультациялар бирә:

1) телефон аша, видео-конференц-элементә аша, шәхсэн кабул иткәндә йә профилактик чара, контроль чара үткәргәндә телдән аңлатмалар рәвешендә;

2) контрольдә тотылучы затларның һәм аларның вәкилләренә контроль органының вәкаләтле вазыйфаи заты тарафыннан имзаланган бер типтагы мөрәжәгәтләре (10 дан артык бер типтагы мөрәжәгәтләре) буенча рәсми сайтта язмача аңлатма урнаштыру юлы белән.

3.3.3. Инспекторлар тарафыннан һәр мөрәжәгәт итүчегә шәхси кабул итүдә

шәкси консультация бирү 10 минуттан артмаска тиеш.

Телефоннан сөйләшү вакыты 10 минуттан артмаска тиеш.

3.3.4. Контроль органы контрольдә тотылучы затларга һәм аларның вәкилләренә телдән консультация бирү мәсьәләләре буенча язма рәвештә мәгълүмат бирми.

3.3.5. Контрольдә тотылучы затларга һәм аларның вәкилләренә язма консультация бирү түбәндәге мәсьәләләр буенча гамәлгә ашырыла:

1) контроль орган карарларына шикаять бирү тәртибе;

2) _____.

3.3.6. Контрольдә тотылучы зат “Россия Федерациясе гражданны мөрәжәгатләрән карау тәртибе турында” 2006 елның 2 маендагы 59-ФЗ номерлы Федераль законда билгеләнгән срокларда язма жавап бирү турында запрос жибәргә хокуклы.

3.3.7. Контроль орган уздырылган консультацияләрне исәпкә ала.

3.4. Профилактик визит

3.4.1. Профилактик визит инспектор тарафыннан контрольдә тотылучы затның эшчәнлеген гамәлгә ашыру урыны буенча профилактик әңгәмә рәвешендә яисә видео-конференц-элементә ярдәмендә үткәрелә.

Профилактик визит эш көне давамында ике сәгатьтән дә артмый.

3.4.2. Инспекторлар мәжбүри профилактик визит уздыра:

1) күпфатирлы йортлар белән идарә итү өлкәсендә эшчәнлекне гамәлгә ашыруга керешүче контрольдә тотылучы затларга карата, мондый эшчәнлек башланган вакыттан алып бер елдан да соңга калмыйча (эшчәнлек башлау турында белешмәләр булганда);

2) контроль объектын күрсәтелгән категориягә кертү турында карар кабул ителгән көннән алып бер елдан да соңга калмыйча югары куркыныч категорияләренә кертелгән контроль объектларына карата.

3.4.3. Профилактик визитлар контрольдә тотылучы затлар белән килешү буенча үткәрелә.

3.4.4. Контроль органы контрольдә тотылучы затка профилактик визит уздыру турында хәбәрнамәне аны уздыру датасына кадәр биш эш көненнән дә соңга калмыйча жибәрә.

Контрольдә тотылучы зат профилактик визит уздырудан (мәжбүри профилактик визитны да кертеп) баш тартырга хокуклы, бу хакта контроль органына аны уздыру датасына кадәр өч эш көненнән дә соңга калмыйча хәбәр итәргә хокуклы.

3.4.5. Профилактик визит нәтижеләре буенча инспектор профилактик визит уздыру турында акт төзи, аның формасы контроль орган тарафыннан раслана.

3.4.6. Контроль орган уздырылган профилактик визитларны исәпкә ала.

4. Муниципаль контроль кысаларында үткәрелә торган контроль чаралар

4.1. Контроль чаралар. Гомуми сораулар

4.1.1. Муниципаль контроль органы тарафыннан түбәндәге планлы һәм планнан тыш контроль чараларын үткәрүне оештыру юлы белән гамәлгә ашырыла: инспекция визиты, документлар буенча тикшерү, күчмә тикшерү – контрольдә

тотылучы затлар белән үзара хезмәттәшлек иткәндә;

мәжбүри таләпләрнең үтәлешен күзәтү, урынга чыгып тикшерү – контрольдә тотылучы затлар белән аралашмыйча гына.

4.1.2. Муниципаль контрольне гамәлгә ашырганда контрольдә тотылучы затлар белән үзара хезмәттәшлек булып тора:

инспектор белән контрольдә тотылучы зат яисә аның вәкиле арасында очрашулар, телефон аша һәм башка сөйләшүләр (турыдан-туры үзара хезмәттәшлек); документларны, башка материалларны соратып алу;

инспекторның контрольдә тотыла торган зат эшчәнлеген гамәлгә ашыру урынында булуы (инспекторның һәркем өчен мөмкин булган житештерү объектларында булу очрактарыннан тыш).

4.1.3. Контрольдә тотылучы зат белән үзара хезмәттәшлек иткәндә гамәлгә ашырыла торган контроль чаралар контроль орган тарафыннан түбәндәгә нигезләр буенча үткәрелә:

1) контроль органында закон белән саклана торган кыйммәтләргә зыян салу турында яисә зыян китерү куркынычы турында белешмәләр булу йә контроль объектының мәжбүри таләпләрне бозу куркынычы яисә контроль объектының мондый параметрлардан тайпылу куркынычы индикаторлары тарафыннан расланган параметрларга туры килүен ачыклау;

2) контроль чараларны уздыру планына кертелгән контроль чараларны уздыру сроктары якынлашу;

3) контрольдә тотылучы конкрет затларга карата контроль чаралар уздыру турында Россия Федерациясе Президенты йөкләмәсе, Россия Федерациясе Хөкүмәте йөкләмәсе;

4) прокуратура органнарына кергән материаллар һәм мөрәжәгатьләр буенча законнарның үтәлешенә, кеше һәм граждан хокукларының һәм ирекләренең үтәлешенә күзәтчелек кысаларында контроль чаралар үткәрү турында прокурор таләбе;

5) мәжбүри таләпләрне ачыкланган бозуны бетерү турында контроль орган карарын үтәү срогы тәмамлану Федераль законның 95 статьясындагы 1 өлешендә билгеләнгән очрактарда

Үзара хезмәттәшлексез контроль чаралар инспекторлар тарафыннан контроль органның вәкаләтле вазыйфай затларының биремнәре нигезендә, контроль органның эш планнарындагы биремнәрне дә кертеп, шул исәптән федераль законда билгеләнгән очрактарда да уздырыла.

4.1.4. Планлы һәм планнан тыш контроль чаралар, контрольдә тотылучы затлар белән үзара хезмәттәшлексез уздырылуылардан тыш, инспектор һәм контроль чарасын уздыруга жәлеп ителә торган затлар тарафыннан түбәндәгә контроль гамәлләр башкару юлы белән уздырыла:

карау;

сораштыру;

язма аңлатмалар алу;

документларны таләп итү;

экспертиза.

4.1.5. Контрольдә тотылучы зат белән үзара хезмәттәшлекне күздә тоту торган

контроль чара, шулай ук документлар буенча тикшерү уздыру өчен Контроль органының вәкаләтле заты тарафыннан имзаланган Контроль органы карары кабул ителә, анда Федераль законның 64 статьясындагы 1 өлешендә каралган белешмәләр күрсәтелә.

Мәжбүри таләпләрнең үтәлешен күзәтү, урынга барып тикшерү уздыруга карата Нигезләмәнең әлеге пунктының беренче абзацында каралган әлеге контроль чараны уздыру турында карар кабул итү таләп ителми.

4.1.6. Контроль чаралар контроль чараны уздыру турында контроль органы карарында күрсәтелгән инспекторлар тарафыннан уздырыла.

Кирәк булганда контроль орган контроль чаралар уздыруга билгеләнгән тәртиптә аттестацияләнгән эксперт оешмаларын һәм реестрга кертелгән экспертларны, контроль чаралар уздыруга жәлеп ителә торган эксперт оешмаларын жәлеп итә.

4.1.7. Контрольдә тотылучы зат белән үзара хезмәттәшлекне күздә тоткан контроль чараны үткәру тәмамлангач, инспектор Россия Икътисадый үсеш министрлыгының “Контроль (күзәтчелек) органы куллана торган документларның типовой формалары турында” 2021 елның 31 мартындагы 151 номерлы боерыгы белән расланган форма буенча контроль чарасы актын (алга таба шулай ук – акт) төзи.

Әгәр мондый чараны үткәру нәтижеләре буенча мәжбүри таләпләрне бозу ачыкланса, актта нинди мәжбүри таләпнең бозылуы, нинди норматив хокукый акт һәм аның структур берәмлеге белән билгеләнүе күрсәтелә.

Ачыкланган хокук бозу контрольдә тотылучы зат белән үзара хезмәттәшлекне күздә тоткан торган контроль чара уздыру тәмамланганчы бетерелгән очракта, актта аны бетерү факты күрсәтелә.

4.1.8. Мәжбүри таләпләрне бозуның дәлиле булган документлар, башка материаллар актка теркәп куела.

Контроль чара уздырганда тутырылган тикшерү кәгазьләре актка беркетелергә тиеш.

4.1.9. Актны рәсмиләштерү контроль чараны уздыру урыны буенча мондый чараны уздыру тәмамланган көнне башкарыла, әгәр актны рәсмиләштерүнең башка тәртибе Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан билгеләнмәгән булса.

4.1.10. Дәүләт, коммерция, хезмәт сәре, башка сәре тәшкит итә торган мәгълүматны үз эченә алган контроль чараның нәтижеләре Россия Федерациясе законнарында каралган таләпләрне үтәгән килеш рәсмиләштерелә.

4.1.11. Контроль (күзәтчелек) чара актында бәян ителгән фактлар һәм нәтижеләр белән килешмәгән очракта, тикшереп торылучы зат әлеге Нигезләмәнең 5 бүлегендә каралган тәртиптә шикаять жибәрергә хокуклы.

4.2. Контроль чаралар нәтижеләре буенча контроль орган тарафыннан күрелә торган чаралар

4.2.1. Контроль чараны үткәргәндә тикшереп торылучы зат тарафыннан Россия Федерациясе законнарында каралган вәкаләтләр чикләрендә мәжбүри таләпләрне бозулар ачыкланган очракта, контроль органы тиеш:

1) контроль чара акты рәсмиләштерелгәннән соң контрольдә тотылучы затка ачыкланган мәжбүри таләпләрне бозуларны бетерү турында аларны бетерүнең

сроklarын күрсәтеп, ләкин алты айдан да артмаска тиеш (документлар буенча тикшерү уздырганга күрсәтмә документлар буенча тикшерү тәмамланганнан соң биш эш көненнән дә соңга калмыйча контрольдә тотылучы затка жибәрелә) һәм (яисә) закон белән саклана торган кыйммәтләргә зыян (зыян) китерүне булдырмау чараларын, шулай ук контроль төре турында Федераль законда каралган башка чараларны үткәрү хакында күрсәтмә (алга таба – күрсәтмә) бирергә;

2) закон белән саклана торган кыйммәтләргә зыян (зыян) китермәү яисә аны китерүне туктату буенча Россия Федерациясе законнарында каралган чараларны кичекмәстән кабул итәргә, биналарны, корылмаларны, жиһазларны, транспорт чараларын һәм башка шундый объектларны эксплуатацияләүне (файдалануны) тыю турындагы һәм закон белән саклана торган кыйммәтләргә зыян китерү (зыян китерү) куркынычы булу һәм аны булдырмау ысуллары турындагы мәгълүматны теләсә нинди ысул белән гражданнарга, оешмаларга житкерү турындагы таләп белән судка мөрәжәгать итүгә кадәр, контроль чараны үткәргәндә гражданның, контроль объектына ия булган һәм (яисә) аннан файдаланучы оешмаларның эшчәнлеге, аларның биналарны, корылмаларны, биналарны, жиһазларны, транспорт чараларын һәм башка шундый объектларны эксплуатацияләве (файдалануы), алар житештергән һәм реализацияләгән товарлар, башкарылган эшләр, күрсәтелә торган хезмәтләр закон белән саклана торган кыйммәтләргә зыян (зыян) китерүнең турыдан-туры куркынычы тудыра яисә мондый зыян (зыян) китерелгән;

3) контроль чара барышында жинаять яисә административ хокук бозу билгеләре ачыкланганга тиешле мәгълүматны үз компетенциясе нигезендә дәүләт органына жибәрергә яисә тиешле вәкаләтләр булганга гаепле затларны законда билгеләнгән жаваплылыкка тарту чараларын күрергә;

4) ачыкланган мәжбүри таләпләрне бозуларны бетерүне тикшереп тору, мәжбүри таләпләрне бозуларны кисәтү, закон белән саклана торган кыйммәтләргә зыян (зыян) китерү ихтималын булдырмау чараларын күрергә, күрсәтмә билгеләнгән сроklarда үтәлмәгәндә, әгәр мондый чара законнарда каралган булса, күрсәтмәне мәжбүри үтәү турындагы таләп белән судка мөрәжәгать иткәнче, аны үтәүне тәмин итү чараларын күрергә;

5) закон белән саклана торган кыйммәтләргә зыян китерү куркынычларын профилактикалауга юнәлдерелгән мәжбүри таләпләрне үтәү буенча тәкъдимнәр бирү, башка чаралар үткәрү турындагы мәсьәләне карарга.

4.2.2. Контрольдә тотылучы зат күрсәтмәне үтәү срогы тәмамланганчы, ачыкланган мәжбүри таләпләрне бозуларны бетерүне раслый торган документлар һәм белешмәләр белән бергә күрсәтмәнең үтәлеше турында Контроль органга хәбәр итә.

4.2.3. Әлеге Нигезләмәнең 4.2.1 пунктының 1 пунктчасы нигезендә кабул ителгән карарны контрольдә тотылучы зат үтәү срогы тәмамлангач йә күрсәтелгән карар белән тапшырылуы билгеләнгән документларны һәм белешмәләрне контрольдә тотылучы зат тарафыннан күрсәтелгән срок тәмамланганчы тапшырганга тапшырылганга йә мәжбүри таләпләрнең үтәлешен күзәтү (куркынычсызлык мониторингы) кысаларында мәгълүмат алган очракта, Контроль орган карарның үтәлешен тапшырылган документлар һәм белешмәләр, алынган мәгълүмат нигезендә бәяли.

4.2.4. Контрольдә тотылучы зат күрсәтмәне үтәгән очракта, Контроль органы

контрольдә тотылучы затка күрсәтмәнең үтәлеше турында хәбәрнамә жибәрә.

4.2.5. Әгәр күрсәтелгән документлар һәм белешмәләр контрольдә тотылучы зат тарафыннан тапшырылмаган булса яисә алар нигезендә йә мәжбүри таләпләрнең үтәлешен күзәтү (куркынычсызлык мониторингы) кысаларында алынган мәгълүмат нигезендә карарның үтәлеше турында нәтижә ясау мөмкин булмаса, Контроль орган әлеге карарның үтәлешен инспекция визиты яисә документар тикшерү уздыру юлы белән бәяли.

Урынга барып тикшерү йомгаклары буенча кабул ителгән карарның үтәлешен бәяләү үткәрелгән очракта, урынга чыгып тикшерү уздыру рәхсәт ителә.

4.2.6. Әлеге Нигезләмәнең 4.2.6 пунктында каралган контроль чараны үткәрү йомгаклары буенча Контроль орган карарның үтәлмәве яисә тиешенчә үтәлмәве ачыкланган очракта, ул, аны үтәүнең яңа срокларын күрсәтеп, контрольдә тотыла торган затка әлеге Нигезләмәнең 4.2.1 пунктының 1 пунктчасында каралган карарны кабат бирә.

Күрсәтелгән срокларда күрсәтмә үтәлмәгәндә, Контроль орган, әгәр мондый чара законнарда каралган булса, күрсәтмәне мәжбүри үтәү турындагы таләп белән судка мөрәжәгать иткәнче, аны үтәүне тәмин итү чараларын күрә.

4.3. Планлы контроль чаралар

4.3.1. Планлы контроль чаралары чираттагы календарь елга планлы контроль чараларын уздыру планы нигезендә үткәрелә, ул контроль орган тарафыннан төзелә (алга таба – еллык чаралар планы) һәм прокуратура органнары белән килештерелгә тиеш.

4.3.2. Аерым куркыныч категорияләренә кертелгән контроль объектларына карата планлы контроль чараларын үткәрү төрләре, ешлыгы зыян китерү куркынычларына туры китереп билгеләнә.

4.3.3. Контроль орган планлы контроль чараларның түбәндәге төрләрен үткәргә мөмкин:

- инспекция визиты;
- документар тикшерү;
- күчмә тикшерү.

Югары куркыныч категориясенә керүче объектларга карата күчмә тикшерү үткәрелә.

Уртача куркыныч категориясенә караган объектларга карата документлар буенча тикшерү үткәрелә.

Уртача куркыныч категориясенә керүче объектларга карата инспекция визиты үткәрелә.

4.3.4. Контроль объектларына карата планлы контроль чаралары түбәндәге ешлык белән уздырыла:

- югары куркыныч категориясе өчен – 2 елга бер тапкыр;
- уртача куркыныч категориясе өчен – 3 елга бер тапкыр;
- уртача куркыныч категориясе өчен – 5 елга бер тапкыр;

Түбән куркыныч категориясенә кертелгән контроль объектына карата планлы контроль чаралары үткәрелми.

4.3.5. Гражданныр файдалана торган торак урыннарда карата муниципаль торак

контролен гамэлгэ ашырганда планлы контроль чаралары уздырылмый.

4.4. Планнан тыш контроль чаралар

4.4.1. Планнан тыш контроль чаралар документлар буенча һәм урынга чыгып тикшерүләр, инспекция визиты, мәжбүри таләпләрнең үтәлешен күзәтү, урынга чыгып тикшерү рәвешендә уздырыла.

4.4.2. Планнан тыш контроль чарасын үткәрү турындагы карар мәжбүри таләпләрне бозу куркынычы индикаторларын исәпкә алып кабул ителә.

4.4.3. Планнан тыш контроль чаралар, үзара хезмәттәшлексез планнан тыш контроль чаралардан тыш, Федераль законның 57 статьясындагы 1 өлешенең 1, 3-5 пунктларында каралган нигезләрдә уздырыла.

4.4.4. Планнан тыш контроль чарасы прокуратура органнары белән килештерелгәннән соң гына уздырылырга мөмкин булган очракта, күрсәтелгән чара мондый килештерелгәннән соң уздырыла.

4.5. Документар тикшерү

4.5.1. Документар тикшерү дигәндә контроль органы урнашкан урын буенча үткәрелә торган һәм аның предметы бары тик контрольдә тотылучы затларның оештыру-хокукый рәвешен, хокукларын һәм бурычларын билгели торган документларындагы белешмәләрдән, шулай ук аларның эшчәнлеген гамэлгә ашырганда кулланыла торган һәм аларның контроль (күзәтчелек) органының мәжбүри таләпләрен һәм карарларын үтәвенә бәйле документлардан гыйбарәт контроль чара аңлашыла.

4.5.2. Контроль орган карамагындагы документлардагы белешмәләрнең дөреслеге нигезле шик тудырса йә бу белешмәләр контрольдә тотылучы затның мәжбүри таләпләрнең үтәлешен бәяләргә мөмкинлек бирмәсә, контроль орган контрольдә тотылучы зат адресына документар тикшерү барышында карау өчен кирәкле башка документларны тапшыруны таләп итә.

Өлеге таләп алынган көннән алып ун эш көне эчендә контрольдә тотылучы зат таләптә күрсәтелгән документларны контроль органына жиберергә тиеш.

4.5.3. Документар тикшерү уздыру срогы ун эш көненнән артмаска тиеш.

Күрсәтелгән вакытка түбәндәгеләрдән башланган вакыт кертелми:

1) Контроль органы тарафыннан контрольдә тотылучы затка документар тикшерү барышында карау өчен кирәкле документларны таләптә күрсәтелгән документларны Контроль органга тапшырган вакытка кадәр тапшыру таләпләре жиберелсә;

2) контрольдә тотылучы затка Контроль органы мәгълүматын жибергән вакыттан алып чор:

контрольдә тотылучы зат тапшырган документлардагы хаталарны һәм (яисә) каршылыкларны ачыклау турында;

тапшырылган документлардагы белешмәләрнең Контроль органындагы документлардагы һәм (яисә) муниципаль контрольне гамэлгә ашырганда алынган белешмәләргә туры килмәве һәм күрсәтелгән аңлатмаларны Контроль органына тапшырганчыга кадәр кирәкле аңлатмаларны язма рәвештә тапшыру таләпләре

турында.

4.5.4 Документар тикшерү барышында башкарыла торган контроль гамәлләрнең мөмкин булган исемлеге:

- 1) документларны таләп итү;
- 2) язма аңлатмалар алу
- 3) экспертиза.

4.5.5. Тикшерү чарасын үткәру барышында инспектор контрольдә тотылучы затка контрольдә тотылучы затның мәжбүри таләпләрне үтәвен бәяләүне уздыру өчен кирәкле һәм (яисә) әһәмияткә ия булган документларны һәм (яисә) аларның күчермәләрен, шул исәптән фотога төшерү, аудио - һәм видеоязма материалларын, мәгълүмат базаларын, белешмәләр банкларын, шулай ук мәгълүмат йөртүчеләрне тапшыру турында таләп күрсәтергә (жибәрергә) хокуклы.

Контрольдә тотылучы зат документларны тапшыру турындагы таләптә күрсәтелгән срокта юкка чыгарыла торган документларны Контроль органына жибәрә йә кичекмәстән язма үтенечнамә белән инспекторга документларны билгеләнгән срокта тапшыру мөмкин түгеллеге турында хәбәр итә, тикшереп торылучы зат таләп ителә торган документларны тапшыра ала торган сәбәпләрне һәм вакытны күрсәтә.

Фотога төшерү материалларына, аудио - һәм видеоязмаларга, мәгълүмат базаларына, белешмәләр банкларына, шулай ук мәгълүмат саклаучыларга логин һәм пароль рәвешендә документлар буенча тикшерү үткәру срогына контроль чараларны гамәлгә ашыру өчен кирәкле мәгълүматны карау һәм эзләү хокукы бирелә.

4.5.6. Язма аңлатмаларны инспектор контрольдә тотыла торган заттан яисә аның вәкиленнән, шаһитлардан соратып алырга мөмкин.

Күрсәтелгән затлар тикшерү тәмамлану датасына кадәр ике эш көненнән дә соңга калмыйча инспекторга ирекле рәвештә язма аңлатмалар биреләр.

Язма аңлатмалар язма документны ирекле рәвештә төзү юлы белән рәсмиләштерелә.

Инспектор оешманың вазыйфаи затлары яисә хезмәткәрләре, контрольдә тотыла торган затлар булган граждән, аларның вәкилләре, шаһитлар сүзләреннән үз кулы белән язма аңлатмалар төзәргә хокуклы. Бу очракта күрсәтелгән затлар аңлатмалар белән танышалар, кирәк булганда текстны тулыландыралар, инспекторның аларның сүзләреннән дәрәс язып алуын билгелиләр һәм документны төзү датасын һәм урынын күрсәтеп имзалилар.

4.5.7. Экспертиза Контроль орган кушуы буенча эксперт яисә эксперт оешмасы тарафыннан башкарыла.

Экспертиза контрольдә тотылучы затның (аның филиалларының, вәкилләренә, аерымланган структур бүлекчәләренә) урнашкан (эшчәнлеген башкарган) урыны буенча да, экспертның яисә эксперт оешмасының эшчәнлеген башкарган урыны буенча да турыдан-туры контроль чарасын уздыру барышында башкарылырга мөмкин.

Экспертизаны башкару вакыты экспертиза төренә бәйлә һәм Контроль орган белән эксперт яисә эксперт оешмасы арасындагы килешү буенча һәр конкрет очракта аерым якын килеп билгеләнә.

Экспертиза нәтижәләре Контроль орган тарафыннан расланган форма буенча

эксперт бәяләмәсе белән рәсмиләштерелә.

4.5.8. Акт Контроль органы урнашкан урында документлар буенча тикшерү тәмамланган көнне рәсмиләштерелә.

4.5.9. Акт Контроль органы тарафыннан контрольдә тотылучы затка документларны тикшерү тәмамланганнан соң биш эш көнненән дә соңга калмыйча Федераль законның 21 статьясында каралган тәртиптә жибәрелә.

4.5.10. Планнан тыш документар тикшерү прокуратура органнары белән килештермичә үткәрелә.

4.6. Күчмә тикшерү

4.6.1. Күчмә тикшерү контрольдә тотылучы затның (аның филиалларының, вәкиллекләренең, аерымланган структур бүлекчәләренең) урнашкан (эшчәнлеген башкарган) урыны буенча үткәрелә.

Күчмә тикшерү үзара дистанцион аралашу чараларын кулланып, шул исәптән аудио - яки видеозаписләргә ярдәмдә үткәрелергә мөмкин.

4.6.2. Күчмә тикшерү мөмкин булмаган очракта үткәрелә:

1) контроль органы карамагындагы яисә ул соратып ала торган документлардагы һәм тикшереп торучы зат аңлатмаларындагы белешмәләрнең тулылыгын һәм дөреслеген тикшерү;

2) контрольдә тотылучы затның һәм (яисә) аңа караган һәм (яисә) ул файдалана торган Контроль объектларының эшчәнлеген, гамәлләрен (гамәл кылмавының) әлеге Нигезләмәнең 4.6.1 пунктында күрсәтелгән урынга чыкмыйча һәм контроль чараларның башка төре кысаларында каралган кирәкле контроль гамәлләрне башкармыйча мәжбүри таләпләргә туры килүен бәяләү.

4.6.3. Планнан тыш күчмә тикшерү прокуратура органнары белән килештереп кенә уздырылырга мөмкин, моңа Федераль законның 57 статьясындагы 1 өлешенең 3-5 пунктлары һәм 66 статьясындагы 12 өлешендә тикшерү үткәрелгән очраклар керми.

4.6.4. Контроль органы контрольдә тотылучы затка күчмә тикшерү уздыру турында тикшерү башлангыч егерме дүрт сәгатътән дә соңга калмыйча күчмә тикшерү уздыру турындагы карарның күчмәсөн контрольдә тотылучы затка жибәрү юлы белән хәбәр итә.

4.6.5. Инспектор күчмә тикшерү уздырганда контрольдә тотылучы затка (аның вәкиленә) хезмәт таныклыгын, күчмә тикшерү уздыру турындагы карарның күчмәсөн күрсәтә, шулай ук контроль чараларның бердәм реестрында исәп номерын хәбәр итә.

4.6.6. Күчмә тикшерүне уздыру вакыты ун эш көнненән дә артмый.

Бер кече эшмәкәрлек субъектына карата күчмә тикшерү үткәрү барышында үзара хезмәттәшлек итүнең гомуми срогы кече предприятие өчен илле сәгатътән һәм микропредприятие өчен унбиш сәгатътән артмаска тиеш.

4.6.7. Күчмә тикшерү барышында мөмкин булган контроль гамәлләр исемлеген:

- 1) карау;
- 2) сораштыру;
- 3) документларны таләп итү;
- 4) язма аңлатмалар алу;

5) экспертиза.

4.6.8. Тикшерүне инспектор контрольдә тотылучы зат һәм (яисә) аның вәкиле барында видеоязманы мәжбүри кулланып башкара.

Тикшерү нәтижэләре буенча тикшерү беркетмәсе төзелә.

4.6.9. Сораштыру дигәндә инспекторның контрольдә тотылучы заттан яисә аның вәкиленнән һәм мондый мәгълүматка ия башка затлардан контрольдә тотылучы затның мәжбүри таләпләрне үтәвен бәяләүне уздыру өчен әһәмияткә ия булган телдән мәгълүмат алуыннан гыйбарәт контроль гамәл аңлашыла.

Сораштыру нәтижэләре сораштырылучы зат тарафыннан үзе бәян иткән белешмэләрнең дөреслеген раслый торган сораштыру беркетмәсендә, шулай ук, әгәр алынган белешмэләр контроль чара өчен әһәмияткә ия булса, контроль чара актында теркәлә.

4.6.10. Тикшерү, сораштыру үткәргәндә мәжбүри таләпләрне бозулар ачыкланган очракта инспектор мәжбүри таләпләрне бозуларның дәлилләрен теркәү өчен фотога төшерүне, аудио - һәм видеоязманы, дәлилләрен теркәүнең башка ысулларын кулланырга хокуклы.

Мәжбүри таләпләрне бозу дәлилләрен фотога төшерү ярдәмендә ачыкланган мәжбүри таләпләрне бозуларның һәркайсының кимендә ике фотосы белән теркәп барыла.

Мәжбүри таләпләрне бозуларның дәлилләрен теркәү өчен фотога төшерү һәм видеоязмандан файдалану Россия Федерациясенең дәүләт серен саклау турындагы законнары таләпләрен исәпкә алып гамәлгә ашырыла.

4.6.11. Контрольдә тотылучы зат тарафыннан таләп ителә торган документларны, язма аңлатмаларны тапшыру, экспертиза үткәру Әлеге Нигезләмәнең 4.5.5, 4.5.6 һәм 4.5.7 пунктлары нигезендә гамәлгә ашырыла.

4.6.12. Күчмә тикшерү тәмамлангач, инспектор күчмә тикшерү актын төзи.

Фотога төшерү, аудио- һәм видеоязмалар турында мәгълүмат тикшерү актында чагыла.

Акты рәсмиләштергәндә, үзара дистанцион эшчәнлек чараларыннан, шул исәптән аудио- яисә видеоэлемент ярдәмендә, урынга барып тикшерү уздырылган очракта, әлеге пунктның икенче абзацында билгеләнгән нигезләмә кулланылмый.

4.6.13. Күчмә тикшерү үткәру контрольдә тотылучы затның булу (эшчәнлекне башкару) урынында булмавына, йә контрольдә тотылучы затның эшчәнлеген фактта башкармавына, йә контрольдә тотылучы затның күчмә тикшерү үткәру яисә тәмамлау мөмкин булмавына китергән башка гамәлләренә (гамәл кылмавына) бәйле рәвештә мөмкин булмаган очракта инспектор сәбәпләрен күрсәтеп күчмә тикшерү үткәру мөмкин түгеллеге турында акт төзи һәм контрольдә тотылучы затка Федераль законның 21 статьясындагы 4 һәм 5 өлешләрендә каралган тәртиптә контроль чаралар үткәру мөмкин түгеллеге турында хәбәр итә.

Бу очракта инспектор күчмә тикшерү уздыруның күрсәтелгән чоры кысаларында теләсә кайсы вакытта күчмә тикшерү уздыру тәмамланганчы контроль гамәлләр башкарырга хокуклы.

4.6.14. Контрольдә тотылучы затлар булган шәхси эшмәкәр, граждан контроль органына контроль чаралар уздырганда катнашу мөмкинлеге булмау турында мәгълүмат тапшырырга хокуклы:

- 1) вакытлыча хезмәткә сәләтсезлек;
- 2) судларны, хокук саклау органнарын, хәрби комиссариатларны чакыру (хәбәрләр, көн тәртибе) буенча килү кирәклеген;
- 3) Россия Федерациясе Жинаять-процессуаль кодексы нигезендә контроль чаралар уздырганда булу мөмкинлеген юкка чыгара торган чик кую чараларын сайлау;

4) хезмәт командировкасында булу.

Мәгълүмат килгәндә контроль чаралар үткәру Контроль орган тарафыннан шәхси эшмәкәр, гражданның әлегә мөрәжәгатә өчен сәбәп булган хәлләрне бетерү өчен кирәкле вакытка күчәрелә.

4.7. Инспекция визиты

4.7.1. Инспекция визиты контрольдә тотылучы затның (аның филиалларының, вәкиллекләренең, аерымланган структур бүлекчәләренең) яисә контроль объектының урнашкан (эшчәнлеген башкарган) урыны буенча үткәрелә.

Инспекция визиты контрольдә тотылучы затка һәм житештерү объекты милекчесенә алдан хәбәр итмичә үткәрелә.

Контрольдә тотылучы затлар яисә аларның вәкилләре инспекторның биналарга, корылмаларга, бүлмәләргә тоткарлыксыз керүен тәэмин итәргә тиеш.

Инспекция визитын эшчәнлекне гамәлгә ашыруның бер урынында йә бер житештерү объектында (территориядә) уздыру срогы бер эш көненнән артмаска тиеш.

4.7.2. Инспекция визиты барышында мөмкин булган контроль гамәлләр исемлеген:

- а) карау;
- б) сораштыру;
- в) язма аңлатмалар алу;

г) контрольдә тотылучы зат (аның филиаллары, вәкиллекләре, аерымланган структур бүлекчәләре) йә контроль объекты урнашкан (эшчәнлек башкарган) урында мәжбүри таләпләр нигезендә булырга тиешле документларны таләп итү.

Инспекция визитын үзара дистанцион аралашу чаралары, шул исәптән аудио-яки видеоэлементә ярдәмендә үткәрергә рөхсәт ителә.

4.7.3. Планнан тыш инспекция визиты, Федераль законның 57 статьясындагы 1 өлешенә 3-5 пунктлары һәм 66 статьясындагы 12 өлешенә нигезендә уздырылган очраклардан тыш, прокуратура органнары белән килештереп кенә уздырылырга мөмкин.

4.7.9. Әлегә Нигезләмәнең 4.7.2 пункттында каралган контроль гамәлләр әлегә Нигезләмәнең 4.5.5, 4.5.6, 4.6.8 – 4.6.10 пунктлары нигезендә гамәлгә ашырыла.

4.8. Мәжбүри таләпләрнең үтәлешен күзәтү (куркынычсызлык мониторингы)

4.8.1. Контроль орган мәжбүри таләпләрнең үтәлешен күзәткәндә (куркынычсызлык мониторингында) Контроль органында булган контроль объекты турындагы белешмәләренә, шул исәптән ведомствоара мәгълүмати хезмәттәшлек барышында керә торган белешмәләренә, контрольдә тотылучы затлар тарафыннан мәжбүри таләпләрне үтәү кысаларында бирелә торган белешмәләренә,

шулай ук дәүләт мәгълүмат системаларындагы белешмәләрне, “Интернет” челтәреннән белешмәләрне, гомуми файдаланудагы башка мәгълүматларны, шулай ук хокук бозуларны теркәүнең автоматик режимда эшли торган, фотога һәм кинога төшерү, видеога яздыру функцияләре булган техник чараларын кулланып алынган мәгълүматларны жыя, анализлай.

4.8.2. Мәжбүри таләпләрнең үтәлешен күзәтү (куркынычсызлык мониторингы) барышында закон белән саклана торган кыйммәтләргә зыян китерү (зыян салу) яки зыян китерү (зыян салу) куркынычы барлыкка килү фактлары, мәжбүри таләпләрне бозулар турында, эзерләнә торган мәжбүри таләпләрне бозулар яисә мәжбүри таләпләрне бозу билгеләре турында белешмәләр ачыкланса, Контроль орган түбәндәге карарларны кабул итәргә мөмкин:

1) 248-ФЗ номерлы Федераль законның 60 статьясы нигезендә планнан тыш контроль (күзәтчелек) чарасын үткәргү турында карар;

2) кисәтү игълан итү турында карар;

3) ачыкланган хокук бозуларны бетерү турында Федераль законның 90 статьясындагы 2 өлешенң 1 пунктында каралган тәртиптә күрсәтмә бирү хакында карар, мондый мөмкинлек контроль төре турында Федераль законда, контроль төре турында Россия Федерациясе субъекты законында күрсәтелгән очракта;

4) контроль төре турында Федераль законда, контроль төре турында Россия Федерациясе субъекты законында Федераль законның 90 статьясындагы 3 өлеше нигезендә беркетелгән карар, мондый мөмкинлек контроль төре турында Федераль законда, контроль төре турында Россия Федерациясе субъекты законында күрсәтелгән очракта.

4.9. Күчмә тикшерү (обследование)

4.9.1. Күчмә тикшерү контрольдә тотылучы затларның мәжбүри таләпләрнең үтәлешен баяләү максатларында үткәрелә.

4.9.2. Күчмә тикшерү оешма (аның филиаллары, вәкилләкләре, аерымланган структур бүлекчәләре) урнашкан (эшчәнлек башкарган) урында, граждан эшчәнлеген башкарган урында, контроль объекты урнашкан урында үткәреләргә мөмкин, бу чакта тикшереп торылучы зат белән үзара эшчәнлек рөхсәт ителми.

Күчмә тикшерү барышында һәркем файдалана алырлык (чикләнмәгән затлар даирәсе өчен ачык) житештерү объектларында карау гамәлгә ашырылырга мөмкин.

4.9.3. Күчмә тикшерү контрольдә тотылучы заттан хәбәр итмичә генә үткәрелә.

Контроль төре турындагы Федераль законда башкасы билгеләнмәгән булса, бер объектка (бер-берсенә турыдан-туры якин урнашкан берничә объектка) барып тикшерү үткәргү срогы бер эш көненнән артмаска тиеш.

4.9.4. Урынга барып тикшерү нәтижәләре буенча әлеге Нигезләмәнең 4.2.1 пунктының 1 һәм 2 пунктчаларында каралган карарлар кабул ителә алмый.

5. Судка кадәр шикаять бирү

5.1. Муниципаль контрольне гамәлгә ашыру кысаларында хокуклары һәм законлы мәнфәгатьләре турыдан-туры бозылган контрольдә тотылучы затлар Контроль органы житәкчесе урынбасарының һәм инспекторларның түбәндәге карарларына судка кадәр шикаять белдерергә хокуклы (алга таба шулай ук-вазыйфаи

затлар):

- 1) контроль чаралар үткөрү турында карарлар;
- 2) контроль чаралар актлары, ачыкланган хокук бозуларны бетерү турында күрсөтмөлөр;
- 3) контроль чаралар кысаларында вазыйфай затларның гамәлләре (гамәл кылмавы).

5.2. Шикаять, Федераль законның 40 статьясындагы 1.1 өлешендә каралган очрактан тыш, контрольдә тотылучы зат тарафыннан контроль органына бердәм дәүләт һәм муниципаль хезмәтләр порталыннан һәм (яисә) дәүләт һәм муниципаль хезмәтләрнең төбәк порталыннан файдаланып, электрон рәвештә бирелә.

Граждан шикаять биргәндә, ул гади электрон имза яки көчәйтелгән квалификацияле электрон имза белән имзаланырга тиеш. Оешма шикаять биргәндә, ул көчәйтелгән квалификацияле электрон имза белән имзаланырга тиеш.

Шикаятькә теркәлә торган материаллар, шул исәптән фото- һәм видео материаллар, контрольдә тотылучы зат тарафыннан электрон рәвештә тапшырыла.

5.3. Контроль орган карарына, аның вазыйфай затларының гамәлләренә (гамәл кылмавына) карата шикаять контроль орган житәкчесе (житәкче урынбасары) тарафыннан карала.

5.4. Шикаять контрольдә тотылучы зат үз хокукларын бозу турында белгән яки белергә тиеш булган көннән алып утыз календарь көн эчендә бирелергә мөмкин.

Контроль органның күрсәтмәсенә шикаять контрольдә тотылучы зат күрсәтмә алган вакыттан алып ун эш көне эчендә бирелергә мөмкин.

5.5. Шикаять бирү срогы нигезле сәбәпләр аркасында үткәрелгән очракта, бу срок шикаять бирүче контрольдә тотылучы зат үтенечнамәсе буенча контроль орган тарафыннан кире кайтарылырга мөмкин.

5.6. Шикаять биргән контрольдә тотылучы зат шикаять буенча карар кабул иткәнче аны кире алырга мөмкин. Шул ук вакытта шикаятьне шул ук нигезләр буенча кабат жибөрү рөхсәт ителми.

5.7. Шикаятьтә Контроль органның шикаять белдерелә торган карарын үтәүне туктатып тору турындагы үтенечнамә булырга мөмкин.

5.8. Контроль орган житәкчесе (житәкче урынбасары) шикаять теркәлгән көннән алып ике эш көннәннән дә соңга калмыйча карар кабул итә:

- 1) Контроль органының шикаять белдерелә торган карарын үтәүне туктатып тору турында;
- 2) Контроль органның шикаять белдерелә торган карарын үтәүне туктатып торудан баш тарту турында.

Кабул ителгән карар турындагы мәгълүмат шикаять биргән контрольдә тотылучы затка карар кабул ителгән вакыттан алып бер эш көне эчендә жибәрелә.

5.9. Шикаятьтә булырга тиеш:

1) карарына һәм (яисә) гамәлләренә (гамәл кылмавына) шикаять белдерелә торган Контроль органның исеме, вазыйфай затның фамилиясе, исеме, атасының исеме (булган очракта);

2) гражданның фамилиясе, исеме, атасының исеме (булган очракта), яшәү урыны (эшчәнлек башкару урыны) турында белешмәләр, йә оешманың – тикшереп торылучы затның исеме, әлегә оешманың урнашкан урыны турында белешмәләр, йә

ышанычнамә реквизитлары һәм ышанычнамә буенча шикаяять бирүче затның фамилиясе, исеме, атасының исеме (булган очракта), шикаяятьне карау вакытына үзара хезмәттәшлекне гамәлгә ашыруның теләгән ысулы һәм аның буенча карарлар;

3) Контроль органның шикаяять белдерелә торган карары һәм (яисә) аның вазыйфай затының гамәле (гамәл кылмавы) турында шикаяять биргән тикшереп торылуы затның хокукларын бозуга китергән яисә китерергә мөмкин булган белешмәләр;

4) контрольдә тотылуы затның Контроль оргаы карары һәм (яисә) вазыйфай затның гамәле (гамәл кылмавы) нигезендә булмау нигезләре һәм дәлилләре. Тикшереп торылуы зат үзенең дәлилләрен раслый торган документлар (булган очракта) йә аларның күчермәләре тапшырылырга мөмкин;

5) шикаяять биргән тикшереп торылуы зат таләпләре;

6) аңа карата шикаяять белдерелә торган контроль (күзәтчек) чараларының бердәм реестрында контроль чараның исәп номеры, әгәр Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан башкасы билгеләнмәгән булса.

5.10. Шикаяятьтә цензурасыз яисә кимсетүле сүзләр, контроль органы вазыйфай затларының яисә аларның гаилә әгъзаларының гомеренә, сәламәтлегенә һәм мөлкәтенә янаулар булырга тиеш түгел.

5.11. Шикаяятьне контрольдә тотылуы затның тулы вәкаләтле вәкиле “Бердәм идентификация һәм аутентификация системасы” федераль дәүләт мәгълүмат системасы ярдәмендә аңа тиешле хокук тапшырган очракта бирергә мөмкин.

5.12. Контроль орган шикаяятьне караудан баш тарту турында карарны шикаяять алынган көннән алып биш эш көне эчендә кабул итә, әгәр:

1) шикаяять әлегә Нигезләмәнең 5.4 пунктында билгеләнгән шикаяять биру сроклары тәмамланганнан соң бирелгән һәм анда шикаяять биру өчен үткәрелгән срокны торгызу турында үтенечнамә юк;

2) шикаяять бирүгә үткәрелгән срокны торгызу турындагы үтенечнамәне канәгатьләндерүдән баш тартылган;

3) шикаяять буенча карар кабул ителгәнче аны биргән контрольдәге заттан шикаяятьне кире алу турында гариза килгән;

4) шикаяятьтә куелган мәсьәләләр буенча суд карары бар;

5) әлегрәк контроль органына шул ук тикшереп торылуы заттан шул ук нигезләр буенча башка шикаяять бирелгән булган;

6) шикаяятьтә контроль органы вазыйфай затларының, шулай ук аларның гаилә әгъзаларының гомеренә, сәламәтлегенә һәм мөлкәтенә янаулар, цензурасыз йә мыскыллаучы сүзләр булган;

7) элек шушы тикшереп торылуы затның шикаяять белән кабат мөрәжәгать итү мөмкинлеген юкка чыгара торган шул ук предмет буенча шикаяятьне караудан баш тартылган һәм яңа дәлилләр яисә шартлар китерелмәгән;

8) шикаяять тиешле булмаган органга бирелгән;

9) Россия Федерациясе законнарында контроль орган карарларына шикаяять бирүнең суд тәртибе генә каралган.

5.13. Шикаяятьне әлегә Нигезләмәнең 5.12 пунктының 3-8 пунктчаларында күрсәтелгән нигезләр буенча караудан баш тарту судка кадәрге шикаяять нәтижәсе түгел һәм контроль орган карарларына, вазыйфай затларның гамәлләренә (гамәл

кылмавына) судка шикаять бирү өчен нигез була алмый.

5.14. Шикаятьне караганда контроль орган контроль (күзэтчелек) эшчәнлегенә карата судка кадәр шикаять бирүнең Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан расланган контроль (күзэтчелек) эшчәнлегенә карата судка кадәр шикаять бирүнең мәгълүмати системасын алып бару кагыйдәләре нигезендә контроль (күзэтчелек) эшчәнлегенә карата судка кадәр шикаять бирүнең мәгълүмати системасыннан файдалана.

5.15. Шикаять контроль орган житәкчесе (житәкче урынбасары) тарафыннан теркәлгән көннән алып 20 эш көне эчендә каралырга тиеш.

5.16. Күрсәтелгән срок, түбәндәге аерым очракларда, егерме эш көненә кадәр озайтылырга мөмкин:

1) шикаятьтә күрсәтелгән фактлар буенча гамәлләренә (гамәл кылмавына) шикаять белдерелә торган вазыйфай затка карата хезмәт тикшерүе үткәрү;

2) гамәлләре (гамәл кылмавы) житди сәбәпләр аркасында (авыру, отпуск, командировка) шикаять ителә торган вазыйфай затның булмавы.

5.17. Контроль орган шикаять биргән контрольдә тотылучы заттан шикаять предметына кагылышлы өстәмә мәгълүмат һәм документлар соратып алырга хоуклы. Тикшереп торылучы зат күрсәтелгән мәгълүматны һәм документларны сорау жибәрелгән вакыттан алып биш эш көне эчендә тапшырырга хоуклы.

Шикаятьне карау срогы вакыты өстәмә мәгълүмат һәм шикаять предметына кагылышлы документлар бирү турындагы гарызнамә жибәрелгән мизгелдән аларны вәкаләтле орган алган мизгелгә кадәр, әмма гарызнамә жибәрелгән мизгелдән биш эш көненнән дә артыграк булмаган вакытка туктатып торыла.

Тикшереп торылучы заттан шикаять предметына кагылышлы өстәмә мәгълүмат һәм документлар алынмау шикаятьне караудан баш тарту өчен нигез булып тормый.

5.18. Шикаять биргән контрольдә тотылучы заттан дәүләт органнары, жирле үзидарә органнары йә алар карамагындагы оешмалар карамагында булган мәгълүматны һәм документларны соратып алу рөхсәт ителми.

Шикаять биргән зат, шикаять буенча йомгаклау карары кабул ителгәнче, шикаять предметына кагылышлы өстәмә материалларны үз каравы буенча тапшырырга хоуклы.

5.19. Кабул ителгән карарның һәм (яисә) башкарылган гамәлнең (гамәл кылмауның) законлылыгын һәм нигезлелеген исбатлау бурычы контроль органга йөкләнә.

5.20. Шикаятьне карау йомгаклары буенча контроль орган житәкчесе (житәкче урынбасары) түбәндәге карарларның берсен кабул итә:

1) шикаятьне канәгатьләндермичә калдыра;

2) контроль орган карарын тулысынча яисә өлешчә юкка чыгара;

3) контроль орган карарын тулысынча юкка чыгара һәм яңа карар кабул итә;

4) контроль органы вазыйфай затларының гамәлләрен (гамәл кылмавын) законсыз дип таний һәм асылы буенча, шул исәптән кирәк булганда билгеле бер гамәлләрне башкару турында карар чыгара.

5.21. Кабул ителгән карарны нигезләүне, аны үтәү срогын һәм тәртибен үз эченә алган контроль органы карары дәүләт һәм муниципаль хезмәтләрнең бердәм

порталында һәм (яисә) дәүләт һәм муниципаль хезмәтләрнең төбәк порталында тикшереп торылучы затның шәхси кабинетында ул кабул ителгән көннән бер эш көннәннән дә соңга калмыйча урнаштырыла.

6. Муниципаль контроль өчен контроль төрөнәң төп күрсәткечләре һәм аларның максатчан әһәмиятләре

Муниципаль контрольнең төп күрсәткечләре һәм аларның максатчан күрсәткечләре, индикатив күрсәткечләр әлегә Нигезләмәгә 4 нче кушымтада билгеләнгән.

Арча муниципаль районы
территориясендә муниципаль торак
контроле турында Нигезләмәгә
1нче кушымта

**Арча муниципаль районы башкарма комитетының муниципаль торак
контролен гамәлгә ашыруга вәкаләтле вазыйфай затлары исемлеге**

1. Арча муниципаль районы Башкарма комитеты житәкчесе.
2. Арча муниципаль районы Башкарма комитетының инфраструктура үсеше бүлеге житәкчесе.
3. Арча муниципаль районы Башкарма комитетының инфраструктура үсеше бүлеге баш белгече.

**Муниципаль контрольне гамәлгә ашыру кысаларында контроль
объектларын хәвеф-хәтәр категорияләренә кертү критерийлары**

1. Контроль объектларын билгеле бер куркыныч категориясенә кертү куркыныч күрсәткеченә эһәмиятләнән чыгып гамәлгә ашырыла:

куркыныч күрсәткече 6 дан артыграк булганда, контроль объекты югары куркыныч категориясенә керә;

куркыныч күрсәткече 4 кешедән 6 кешегә кадәр булганда – уртача куркыныч категориясенә;

куркыныч күрсәткече 2 кешедән 3 кешегә кадәр булганда – уртача куркыныч категориясенә;

риск күрсәткече 0 дән 1 кешегә кадәр булганда – түбән куркыныч категориясенә.

2. Куркыныч күрсәткече түбәндәге формула буенча исәпләнә:

$K = 2 \times V1 + V2 + 2 \times V3$, монда:

K – куркыныч күрсәткече;

V1 – контроль объекттын билгеле бер куркыныч категориясенә кертү турында карар кабул ителә торган елга кадәрге ике календарь елда законлы көченә кергән карарлар саны (алга таба – эшчәнлекне куркыныч категориясенә кертү турында карар), контрольдә тотылучы затка (аның вазыйфай затларына) контроль орган төзегән административ хокук бозулар турындагы беркетмәләр буенча чыгарылган административ хокук бозулар турында Россия Федерациясе кодексының 19.4.1 статьясында каралган административ хокук бозулар кылган өчен административ жәза билгеләү турында карарлар саны;

V2 – тикшереп тору объекттын куркыныч категориясенә кертү турында карар кабул ителә торган елга кадәрге ике календарь елда контрольдә тотылучы затка (аның вазыйфай затларына) административ хокук бозулар кылган өчен административ жәза билгеләү турында Россия Федерациясе кодексының 7.21-7.23 статьяларында, 9.16 статьясының 4 һәм 5 өлешләрендә, 19.7 статьясында каралган контроль орган төзегән административ хокук бозулар турында беркетмәләр буенча чыгарылган законлы көченә кергән карарлар саны.

V3 – эшчәнлекне куркыныч категориясенә кертү турында контроль органы тарафыннан төзелгән Административ хокук бозулар турында Россия Федерациясе кодексының 19.5 статьясындагы 1 өлешендә каралган административ хокук бозулар турындагы беркетмәләр буенча чыгарылган административ хокук бозу кылган өчен контрольдә тотылучы затка (аның вазыйфай затларына) административ жәза билгеләү турында эшчәнлекне куркыныч категориясенә кертү хакында карар кабул ителә ителә торган елдан алдагы ике календарь ел өчен законлы көченә кергән карарлар саны.

**Муниципаль контрольне гамәлгә ашырганда контроль чаралар үткәру өчен
нигез буларак кулланыла торган мәжбүри таләпләрне бозу куркынычы
индикаторлары**

1. Гражданның яисә күпфатирлы йорттагы урыннар милекчесе булган оешманың, күпфатирлы йорттагы урыннардан файдаланучы гражданның дәүләт хакимияте органнарыннан, жирле үзидарә органнарыннан, массакуләм мәгълүмат чараларыннан контроль органына контрольдә тотылучы зат эшчәнлегендә түбәндәгә мәжбүри таләпләрдән кимендә бер тайпылыш булу турында мәгълүмат алу:

а) күпфатирлы йортта торак урынны торак булмаган урынга һәм торак булмаган урынны торак урынга күчерүне гамәлгә ашыру тәртибенә;

б) күпфатирлы йортта урыннарны янадан планлаштыру һәм (яисә) үзгәртеп кору тәртибенә;

в) күпфатирлы йортлардагы һәм торак йортлардагы урыннар милекчеләренә һәм алардан файдаланучыларга коммуналь хезмәтләр күрсәтүгә;

г) инвалидларның күпфатирлы йортлардагы урыннардан файдалана алуын тәмин итүгә;

д) авария-диспетчерлык хезмәте күрсәтүне гамәлгә ашыру өлешендә күпфатирлы йортлар белән идарә итүне гамәлгә ашыручы юридик затлар эшчәнлегенә;

е) йорт эчендәгә һәм фатир эчендәгә газ жиһазларыннан файдаланганда һәм аларны карап тотканда куркынычсызлыкны тәмин итүгә.

Әлеге индикаторның булуы закон белән саклана торган кыйммәтләргә зыян китерү куркынычы турында сөйли һәм “Россия Федерациясендә дәүләт контроле (күзәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында” 2020 елның 31 июлендәгә 248-ФЗ номерлы Федераль законның 66 статьясындагы 12 өлешә нигезендә кичекмәстән планнан тыш контроль (күзәтчелек) чарасын үткәру өчен нигез булып тора.

2. Гражданның яисә күпфатирлы йорттагы урыннар милекчесе булган оешманың, күпфатирлы йорттагы урыннан файдаланучы булып торучы гражданның Россия Федерациясә Торак кодексының 20 статьясындагы 1 өлешендә билгеләнгән мәжбүри таләпләрне бозу фактлары турында дәүләт хакимияте органнарыннан, жирле үзидарә органнарыннан, массакуләм мәгълүмат чараларыннан мөрәжәгатенә контроль органына керүе, әлеге типовой индикаторларның 1 пункттында күрсәтелгән мөрәжәгатьләрдән һәм “Россия Федерациясендә дәүләт контроле (күзәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында” 2020 елның 31 июлендәгә 248-ФЗ номерлы Федераль законның 66 статьясындагы 12 өлешә нигезендә планнан тыш контроль (күзәтчелек) чарасын уздыру өчен нигез булган мөрәжәгатьләрдән тыш, әлеге мөрәжәгать кәргәнчә бер ел эчендә мәгълүмат контрольдә тотылучы затка контроль органы тарафыннан шундый ук мәжбүри таләпләрне бозуга юл куймау турында кисәтүләр игълан ителгән булса.

3. Күпфатирлы йорттагы урыннар милекчесе булган гражданның яисә

оешмалардан, күпфатирлы йорттагы урыннардан файдаланучы гражданнардан контроль органы адресына вакыт берәмлеге өчен (ай, алты ай, уника ай) дәүләт хакимияте органнарыннан, жирле үзидарә органнарыннан, массакуләм мәгълүмат чараларыннан алынган Россия Федерациясе Торак кодексының 20 статьясындагы 1 өлешендә билгеләнгән мәжбүри таләпләрне бозу фактлары турында кәргән мөрәжәгатләр санының алдагы календарь елның шул ук чоры белән чагыштырганда ике тапкыр һәм аннан да артыграк үсеше.

4. Гражданнан яисә күпфатирлы йорттагы урыннар миләкчесе булган оешмадан, күпфатирлы йорттагы урыннан файдаланучы гражданнан алынган белешмәләрнең (мәгълүматның) дәүләт хакимияте органнарыннан, жирле үзидарә органнарыннан, массакуләм мәгълүмат чараларыннан һәм торак-коммуналь хужалыкның дәүләт мәгълүмат системасында тикшереп торылучы зат тарафыннан урнаштырылган мәгълүматка туры килмәве турында өч ай эчендә биштән артык фактны ачыклау.

Муниципаль торак контроленең нәтижәлелеге һәм нәтижәлелеге
 күрсәткечләре исемлегә[1]

Күрсәткеч номеры	Күрсәткеч исеме	Исәпләү формуласы	Комментарийлар (күрсәткечнең аңлату)	Күрсәткечнең бер чакырылу баһа күрсәткече	Күрсәткечнең халыкка чагыштыру	Күрсәткечнең бер маһат күрсәткече	Күрсәткечнең бер маһат күрсәткече	Күрсәткечнең бер маһат күрсәткече	Күрсәткечнең бер маһат күрсәткече
ТӨП КҮРСӘТКЕЧЛӘР									
1	Закон белән саклана торган кыйммәтләргә зыянны минимальләштерү дәрәжәсен, зыян китерү куркынычын бетерү дәрәжәсен чагылдыра торган күрсәткечләр								
1.1.	Коммуналь хезмәтләр күрсәтүне гамәлгә	Сп*100/ВРП	Сп - күпфатирлы йортларда һәм торак						Контроль органы

	<p>ашыручы оешмалар тарафыннан күнфатирлы йортлардагы хэм торак йортлардагы урыннар милекчелэрэнэ хэм алардан файдалануучыларга мэжбүри талэплэрне бозу нэтижэсендэ гражданнарга, оешмаларга хэм дэүлэткэ китерелгэн матди зыян тулаем региональ продукттан процентларда</p>		<p>йортларда урыннар милекчелэрэнэ хэм алардан файдалануучыларга коммуналь хезмэтлэр күрсэтүче оешмалар тарафыннан мэжбүри талэплэрне бозу нэтижэсендэ гражданнарга, оешмаларга хэм дэүлэткэ законсыз исэплэнгэн түлэүне яцадан исэплэү суммалары, млн.сум; тулай төбэк продукты - расланган тулай төбэк продукты, млн. сум күрсэткечнец кимендэ 1 йөздэн бер төгэллек белэн исэпкэ алына (ике тамгадан соң өтөр белэн), 1 йөздэн кимрэк төгэллек белэн күрсэткечлэр нульгэ тигезлэнэ.</p>					<p>статистик белешмэлэрэ : күрсэтмэлэр журналы, тикшерүлэр реестры статистик белешмэлэр</p>	
1.2.	<p>Ачыкланган хокук бозуларның</p>	<p>Кспв *100 % /</p>	<p>Кспв – закон көченэ кергэн суд карарлары</p>					<p>Контр оль органн</p>	

	гoмyми саныннан гpаждaннaрның гoмepенэ, сэлaмэтлeгeнэ зыян китepүгэ китepгэн мэжбүри тaлэллэрнe бoзy очpaклaрынныч ачыклaнган өлeшe	Кcн	бeлэн рaслaнган гpаждaннaрның гoмepенэ, сэлaмэтлeгeнэ зыян китepүгэ китepгэн мэжбүри тaлэллэрнe бoзy очpaклaры саны; Cн – тикшepүлэр нэтижэлэрe бyенчa ачыклaнган мэжбүри тaлэллэрнe бoзy очpaклaрынныч гoмyми саны						ың статистик мэгьлү матлары; РФ ГАС “Пpавoсyдиe” мэгьлү матлары.	
ИНДИКАТИВ КҮРСӨТКЕЧЛӨР										
2	Кoнтpоль эшчэнлeкнe мoнитopинглaу, aны aнaлизлaу, aны гaмэлгэ ашыргaндa бapлыккa килэ тopгaн пpоблeмaлaрны ачыклaу нэм aлaрныч килeп чыгу сэбэплэрeн ачыклaу өчeн кулланылa тopгaн күрcөткeчлэр зыян китepү кyркынычын бeтepү дэрэжэсe бeлэн хeзмэт, мaтди нэм финaнс рeсyрслaры күлэмe aрасындагы чaгыштырманы, шулай ук тикшepeп тopылучы зaтлaрныч эшчэнлeгeнэ керү дэрэжэсeн xарaктepлый									
	2.1. Кoнтpольдэ тoтылучы зaт бeлэн үзapa хeзмэттэшлeк иткэндэ кoнтpоль чaрaлaр									
2.1.1.	Муниципаль тoрaк кoнтpолe кысaлaрынндa билгeлэнгэн cрoклардa уздырылган кoнтpоль чaрaлaрныч гaмэлгэ	Пвy* 100 % / Пoк	Пвy – муниципаль тoрaк кoнтpолe кысaлaрынндa билгeлэнгэн cрoклардa уздырылган кoнтpоль чaрaлaр саны						Кoнтpоль oргaнныч статистик бeлeш мэлэрe	

	ашыру кысаларында уздырылган контроль чараларның гомуми санына карата муниципаль торак контроле		Пок – муниципаль торак контроле кысаларында уздырылган контроль чараларның гомуми саны						
2.1.2.	Муниципаль торак контролен гамэлгэ ашыру барышында муниципаль торак контроле органы тарафыннан бирелгэн күрсэтмэлэрнең гомуми санына карата суд тәртибендә законсыз дин танылган күрсэтмэлэрнең өлеше	ПРн *100 % / ПРо	ПРн – суд тәртибендә законсыз дин танылган күрсэтмэлэр саны; Про – муниципаль торак контроле барышында бирелгэн күрсэтмэлэрнең гомуми саны					Контроль органың статистик белешмэләре	
2.1.3.	Муниципаль торак контроле кысаларында уздырылган, нәтижеләре гамэлгэ яраксыз дин танылган контроль	Пни *100 % / Пок	Пни – нәтижеләре дәрәс түгел дин танылган контроль чаралар саны; Пок – муниципаль торак контроле кысаларында					Контроль органың статистик белешмэләре	

	чараларның өлеше		уздырылган контроль чараларның гомуми саны						
2.1.4.	Муниципаль торак контроле органы тарафыннан аларны үткөрү тәртибе турында Россия Федерациясе законнары таләпләрен бозып үткәрелгән, аларны ачыклау нәтижәләре буенча муниципаль торак контроле органының мондый контроль чараларны гамәлгә ашырган вазыйфай затларына карата үткәрелгән контроль чараларның гомуми саныннан дисциплинар, административ жәза	Пен* 100 %/Пок	Пен – муниципаль торак контроле кысаларында аларны үткөрү тәртибе турында РФ законнары таләпләрен бозып үткәрелгән, аларны ачыклау нәтижәләре буенча муниципаль торак контроле органының мондый контроль чараларны гамәлгә ашырган вазыйфай затларына карата дисциплинар, административ жәза чаралары кулланылган контроль чаралар саны Пок – муниципаль торак контроле кысаларында уздырылган контроль						Контроль органының статистик белешмәләре

	чаралары кулланылган контроль чаралар олеше		чараларның гомуми саны							
2.2. Контрольдә тотылучы зат белән үзара хезмәттәшлексез тикшереп тору гамәлләре										
2.2.1.	Контроль чараларның гомуми саны	инспекция статистика магълуматлары	Муниципаль торак контроле органының статистика белешмәләре						Контроль органының статистика белешмәләре	
2.2.2.	Суд тәртибидә законсыз дип танылган күрсәтмәләри ең бирелгән күрсәтмәләри ең муниципаль торак контроле органы контроль чаралар нәтижәләре буенча гомуми санына карата олеше	ПР МБВ п*10 0% / ПР МБВ о	ПРМБВн-суд тәртибидә законсыз дип танылган контроль чаралар нәтижәләре буенча муниципаль торак контроле органы арафыннан бирелгән күрсәтмәләр саны ПРМБВо- контроль чаралар нәтижәләре буенча бирелгән күрсәтмәләр саны						Контроль органының статистика белешмәләре	

[1] контроль төрөнөң күрсәтелгән төп күрсәткечләрә һәм аларның максатчан күрсәткечләрә, индикатив күрсәткечләр яқынча характерда була

Муниципаль контрольнең (күзәтчелекнең) индикатив күрсәткечләре исемлегә

- 1) хисап чорында уздырылган планлы контроль (күзәтчелек) чаралары саны (алга таба – КЧС);
- 2) хисап чорында уздырылган планнан тыш контроль (күзәтчелек) чаралар саны;
- 3) контроль объектының хисап чорында мәжбүри таләпләрне бозу куркынычы яисә контроль объектының мондый параметрлардан тайпылу куркынычы индикаторлары тарафыннан расланган параметрларга туры килүен ачыклау нигезендә хисап чорында уздырылган планнан тыш контроль (күзәтчелек) чаралары саны;
- 4) хисап чорында уздырылган үзара хезмәттәшлек белән контроль (күзәтчелек) чараларының гомуми саны;
- 5) хисап чорында КЧСның һәр төре буенча үзара хезмәттәшлек итә торган контроль (күзәтчелек) чаралары саны;
- 6) хисап чорында дистанцион хезмәттәшлек чараларыннан файдаланып уздырылган контроль (күзәтчелек) чаралары саны;
- 7) хисап чорында уздырылган мәжбүри профилактик визитлар саны;
- 8) хисап чорында игълан ителгән мәжбүри таләпләрне бозуның ярамавы турында кисәтүләр саны;
- 9) нәтижеләре буенча мәжбүри таләпләрне бозулар ачыкланган контроль (күзәтчелек) чараларының хисап чорында саны;
- 10) хисап чорында йомгаклары буенча административ хокук бозулар турында эшләр кузгатылган контроль (күзәтчелек) чаралар саны;
- 11) контроль (күзәтчелек) чаралары нәтижеләре буенча хисап чорына салынган административ штрафлар суммасы;
- 12) контроль (күзәтчелек) чараларын уздыруны килештерү турында прокуратура органнарына жибәрелгән гаризалар саны, хисап чорында;
- 13) прокуратура органнары тарафыннан килештерүдән баш тарткан контроль (күзәтчелек) чараларын уздыруны килештерү турында прокуратура органнарына жибәрелгән гаризалар саны, хисап чорында;
- 14) хисап чоры ахырына исәпкә алынган контроль объектларының гомуми саны;
- 15) хисап чоры ахырына куркыныч категорияләренә кертелгән һәр куркыныч категориясә буенча исәпкә алынган контроль объектлары саны;
- 16) хисап чоры ахырына тикшереп торылучы исәпкә алынган затлар саны;
- 17) хисап чорында контроль (күзәтчелек) чаралары уздырылган тикшереп торылучы исәпкә алынган затлар саны;
- 18) хисап чорында судка кадәр тәртиптә тикшереп торылучы затлар тарафыннан бирелгән шикаятьләрнең гомуми саны;
- 19) хисап чорында контроль (күзәтчелек) органы тарафыннан карау срогы бозылган шикаятьләр саны;
- 20) контроль (күзәтчелек) органы карарын тулысынча яисә өлешчә юкка чыгару

турында йэ контроль (күзэтчелек) органнары вазыйфаи затларының гамәлләрен (гамәл кылмауларын) гамәлгә яраксыз дин тану турында карар кабул ителгән судка кадәр тәртиптә тикшереп торылуы затлар тарафыннан бирелгән шикаятьләр саны;

21) контроль (күзэтчелек) органнары вазыйфаи затларының хисап чорында суд тәртибендә жибәрелгән карарларына, гамәлләренә (гамәл кылмавына) дөгъва белдерү турында дөгъва гаризалары саны;

22) контроль (күзэтчелек) органнары вазыйфаи затларының хисап чорында белдерелгән таләпләрне канәгатьләндерү турында карар кабул ителгән суд тәртибендә жибәрелгән карарларына, гамәлләренә (гамәл кылмавына) дөгъва белдерү хакындагы дөгъва гаризалары саны;

хисап чорында муниципаль контрольне (күзэтчелекне) оештыруга һәм гамәлгә ашыруга карата таләпләрне тупас бозып уздырылган һәм нәтижәләре дорес түгел дин танылган һәм (яисә) юкка чыгарылган контроль (күзэтчелек) чаралары саны.